

Dane środowiskowe

2011

STAATSMINISTERIUM
FÜR UMWELT UND
LANDWIRTSCHAFT

Freistaat
SACHSEN

Słowo wstępne

Szanowni Czytelnicy,

ukazujące się co roku aktualne dane środowiskowe prezentują Państwu w krótkiej formie przegląd osiągnięć prowadzonej w oparciu o prognozy polityki proekologicznej Wolnego Kraju Związkowego Saksonia. Przedstawione tutaj wykresy informują Państwa o najważniejszych zagadnieniach dotyczących środowiska, takich jak: energie odnawialne, ochrona klimatu, gleba, powietrze, przyroda, gospodarka proekologiczna i jej rozwój. „Saksoński Raport o Stanie Środowiska”, który ukazuje się jednorazowo podczas każdej kadencji, zawiera obszernie komentarze odnośnie tych danych. Następny „Saksoński Raport o Stanie Środowiska” będzie opublikowany w 2012 r.

Frank Kupfer

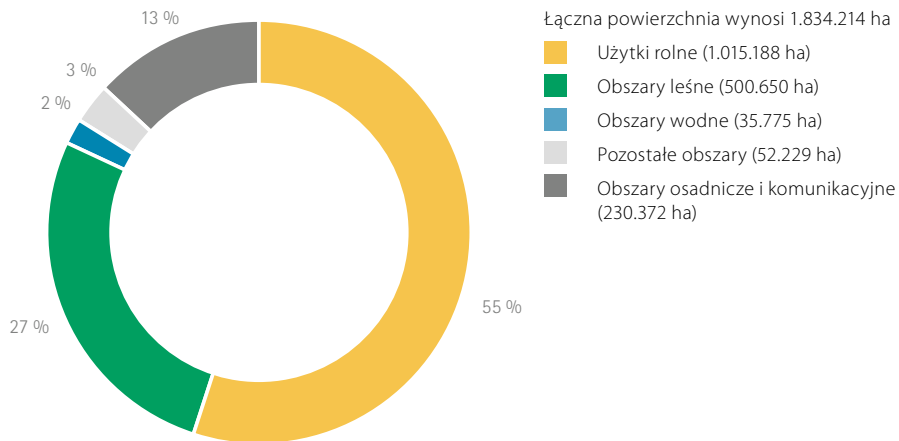
Saksoński Minister Stanu ds. Środowiska i Rolnictwa

Użytkowanie ziemi

Saksonia, kraina bogatych krajobrazów i cennego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, zajmuje pod względem powierzchni szóste miejsce w Niemczech. Jak w całej Europie Środkowej tak i tutaj w użytkowaniu ziemi dominuje uprawa roli.

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia 2011 r., stan danych na dzień 27.10.2011 r., stan struktury powierzchni na dzień 01.01.2011 r.

Struktura użytkowania ziemi

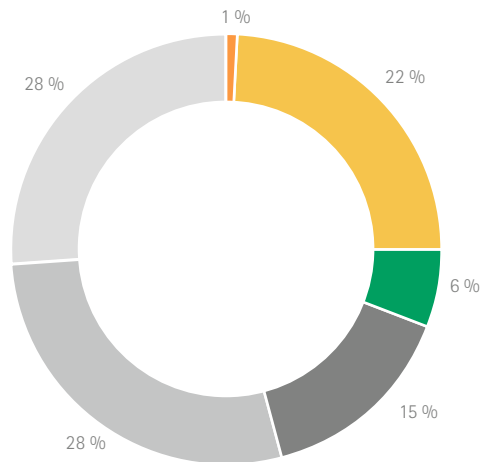

Struktura gospodarcza

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia zaszły w ciągu ostatnich 20 lat olbrzymie zmiany strukturalne. Obecnie Saksonia prezentuje się jako kraj o nowoczesnej lokalizacji gospodarki, realizujący dużą część swej wartości dodanej w sektorze usług. Mimo wszystko Saksonia dysponuje stosunkowo mocnym sektorem produkcji oraz efektywną gospodarką rolną i leśną.

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia 2011 r., stan obliczeń: sierpień 2010 r. / luty 2011 r.

Struktura gospodarcza (udział w wytwarzaniu wartości dodanej brutto)

Łączna wysokość wytwarzania wartości dodanej brutto w 2010 r.: 85,15 mld euro

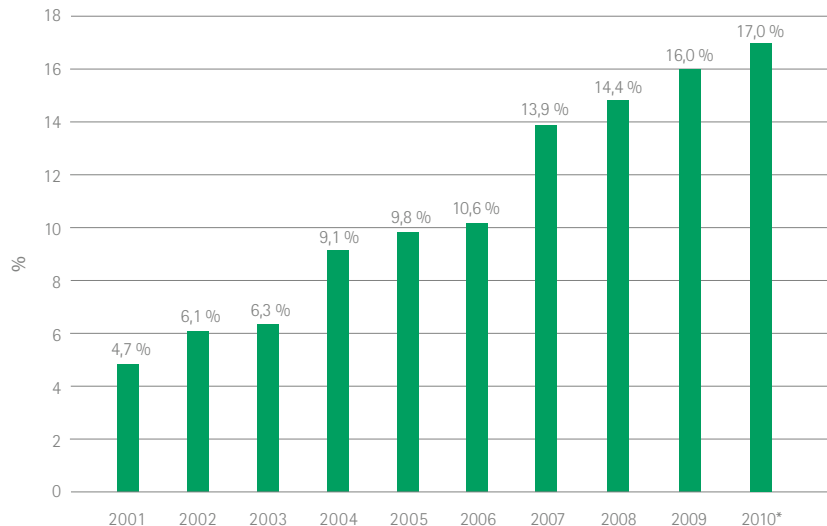
- gospodarka rolna i leśna, rybołówstwo (829.414 tys. euro)
- przemysł wytwórczy (bez przemysłu budowlanego) (18.870.855 tys. euro)
- przemysł budowlany (5.460.223 tys. euro)
- handel, hotelarstwo i gastronomia, komunikacja i łączność (12.889.394 tys. euro)
- bankowość i ubezpieczenia, nieruchomości gruntowe i mieszkalnictwo, usługi na rzecz przedsiębiorstw (23.644.320 tys. euro)
- usługi publiczne, placówki wychowawcze, opieka zdrowotna, prywatne gospodarstwa domowe (23.454.107 tys. euro)

Produkcja energii elektrycznej

W zakresie rozbudowy przyszłego zaopatrzenia w energię Saksonia kładzie wagę zarówno na polepszenie wydajności energetycznej oraz oszczędność zużycia energii, jak i dalszy rozwój energii odnawialnych. W 2010 r. 17 % finalnego zużycia energii (netto) w Saksonii pokrywano z takich źródeł, jak energia wiatru, biomasa, energia słoneczna, siła wody, gaz gnilny i biogaz. Dzięki temu udział energii odnawialnych wzrósł w porównaniu z 2009 r. o 1 %. Zasoby i potencjał rozwojowy poszczególnych nośników energii są bardzo zróżnicowane. Wiodącą rolę w zakresie zainstalowanej mocy elektrycznej odgrywa dzięki swoim 95 MW energia wiatru, która posiada również największy udział w produkcji prądu ze źródeł odnawialnych. Drugie miejsce pod tym względem zajmuje biomasa.

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, Saksońskie Ministerstwo Stanu ds. Gospodarki, Pracy i Komunikacji – Saksońskie Raporty Energetyczne, 2011 r., * wartość prognostyczna Saksońskiej Agencji Energetycznej (SAENA)

Udział energii odnawialnych w zużyciu prądu

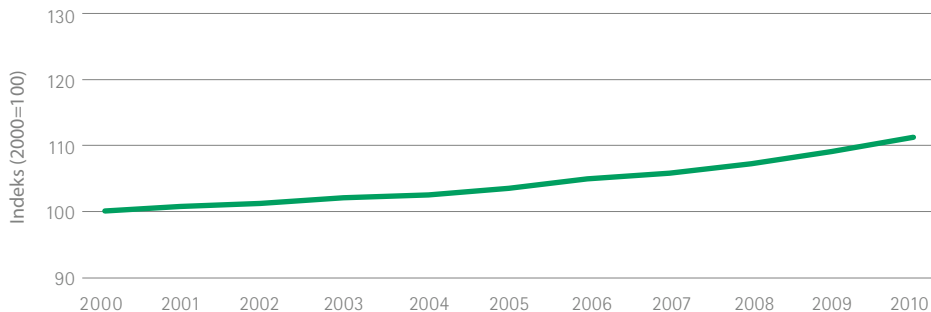

Uszczelnienie powierzchni gruntowych

W Saksonii od lat panuje ciągła tendencja do korzystania z powierzchni o wysokim stopniu uszczelnienia. W kraju zauważono ten problem i opracowano program działania, zmierzający do redukcji nowych partycypacji. Cały pakiet instrumentów ma prowadzić do tego celu, a jednocześnie uwzględniać zapotrzebowania na areal ze strony przemysłu, działalności gospodarczej i komunikacji.

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia, analiza przeprowadzona przez Krajowy Urząd ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2011 r.

Rozwój powierzchni osiedleńczych i komunikacyjnych w Saksonii

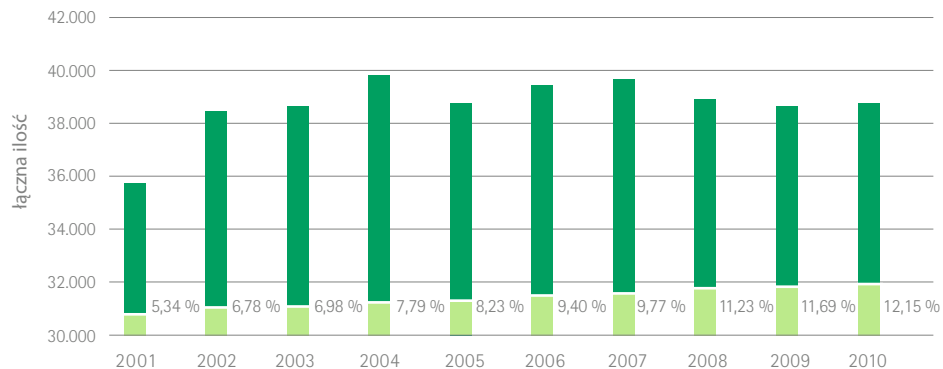
Sanitacja terenów skażonych

Od kilku lat utrzymuje się pozytywny trend w zakresie ilości i udziału uporządkowanych byłych części terenów skażonych. Wynika to z jednej strony z faktu, że powierzchnie, co do których nie potwierdziło się podejrzenie ich niebezpieczeństwa, zostały usunięte z katastru terenów skażonych, a z drugiej strony jest to związane z ciągłym postępowaniem w zakresie sanitacji. Saksońskie firmy z know-how w zakresie sanitacji obszarów skażonych należą do wiodących pod względem technologicznym na całym świecie.

- łączna ilość części powierzchni
- w tym uporządkowane części powierzchni

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2011 r.

Ilość i udział uporządkowanych byłych części terenów skażonych

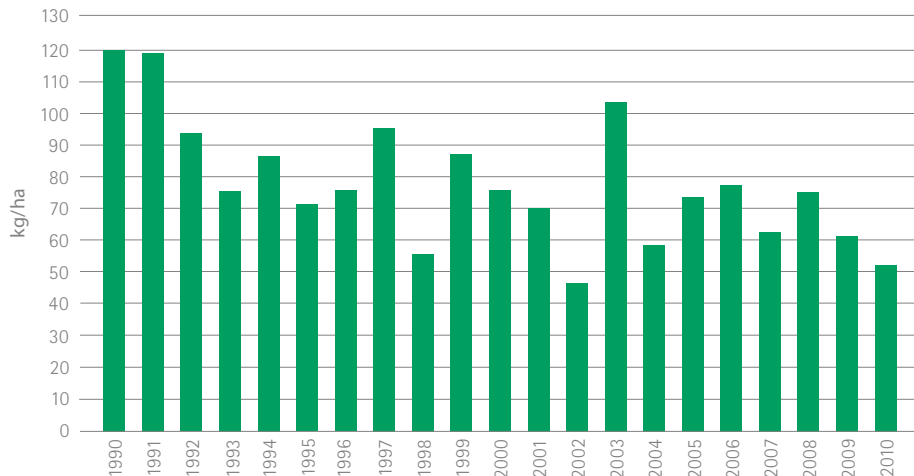

Pozostałości azotanów

Zawartość azotu azotanowego w glebach rolnych z końcem sezonu wegetacji późną jesienią informuje o zagrażającym potencjale wypłukania azotu podczas zimowego okresu infiltracji. Aby zapobiec obciążeniu nim wód, jego zawartość powinna być możliwie niska. W porównaniu z wysokimi wielkościami w latach 1990-1991 ilość pozostałości azotanów obniżyła się wyraźnie pomimo znacznych, zależnych od pogody odchyień.

Źródło: Saksońskie Ministerstwo Stanu ds. Środowiska i Rolnictwa, 2011 r.

Pozostałości azotanów w glebach

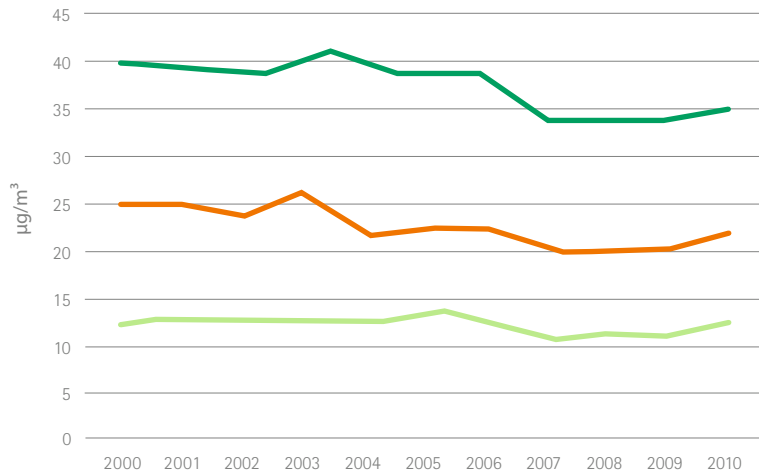
NO₂

Szczególnie dzięki wyłączeniu z eksploatacji i modernizacji kotłów wysokiej mocy udało się zredukować do 2010 r. emisję dwutlenku azotu. Obciążenie dwutlenkiem azotu spadło w latach 1995-2010 o ok. 20 % na obszarach o dużym natężeniu ruchu i o 25 % na terenach wiejskich.

- obszary o dużym natężeniu ruchu
- tereny miejskie
- tereny wiejskie

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2011 r.

Średnie wartości roczne koncentracji NO₂ w zależności od obszaru

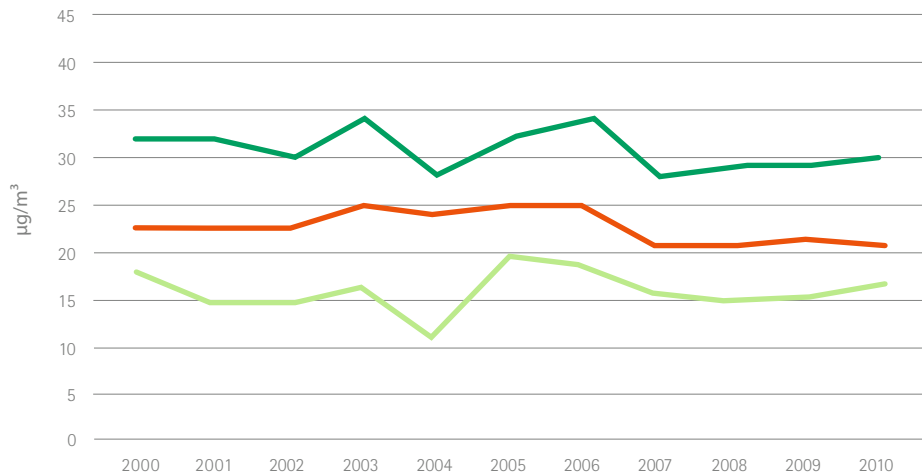

Pył

Najważniejsze źródło powstawania pyłu (PM10) stanowią procesy spalania i ruch drogowy. Ponieważ cząsteczki pyłu mogą być transportowane w atmosferze na duże odległości, dlatego mierzone wielkości koncentracji pyłu nie zostały spowodowane wyłącznie w Saksonii. Dane w zakresie średnich wartości rocznych w zależności od obszaru nie wykazują konkretnego trendu. Zaobserwowane w ostatnich latach wahania są spowodowane przez zmienne warunki meteorologiczne.

- tereny miejskie / miejsca o dużym natężeniu ruchu
- tereny miejskie / poza miejscami o dużym natężeniu ruchu
- tereny wiejskie

Średnie wartości roczne koncentracji pyłu (PM10) w zależności od obszaru

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2011 r.

Klimat

Obecna tendencja do zmniejszania się ilości opadów w okresie wegetacji 1 (kwiecień-czerwiec) w Saksonii unaoczniają dane Stacji Referencji Klimatu w Görlitz. W regionach o wysokich temperaturach i lekkich glebach tendencja ta prowadzi już obecnie do odczuwalnych zmian warunków ramowych w Saksonii. Stacja meteorologiczna w Dreźnie przedstawiła w sposób reprezentatywny dla całej Saksonii rozwój średniej temperatury powietrza w przedziale 30 lat w okresie 1900-2011. W latach 1900-1990 średnia wahała się o ok. 0,25 stopni. Po roku 1990 krzywa temperatury opuszcza ten przedział wahań i rośnie od tego czasu niezwykle mocno.

Średnia z okresu 1981-2011 leży już o ok. 0,6 stopni powyżej zakresu wahań, który mierzono do 1990 r.

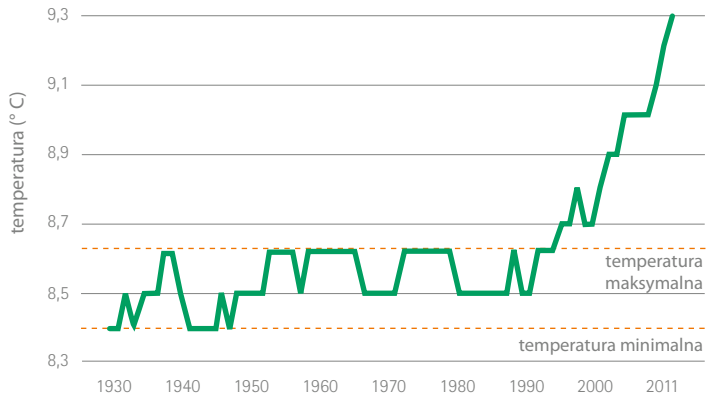
Dane saksońskich stacji meteorologicznych dotyczące opadów i temperatury dowodzą, że zmiana klimatu w Wolnym Kraju Związkowym stała się rzeczywistością. Rząd saksoński zareagował na to klimatycznym i energetycznym planem akcji. Deklarowane w nim cele ograniczenia emisji wychodzą znacznie zarówno poza europejskie, jak i ogólnoniemieckie cele ochrony klimatu.

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, Niemiecka Służba Meteorologiczna (DWD), 2011 r.

- temperatura
- temperatura minimalna/maksymalna
- opady

Rozwój temperatury powietrza na terenie Drezna

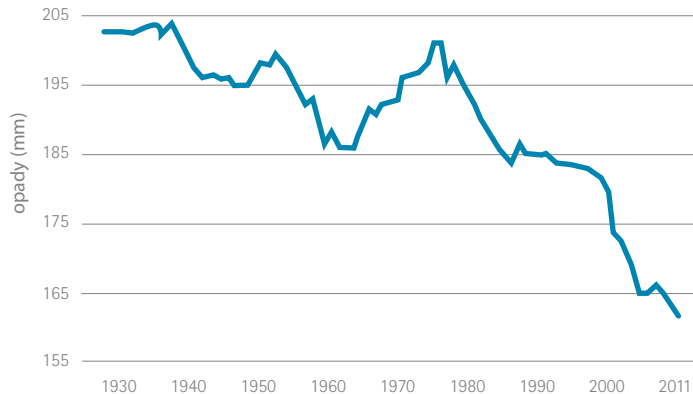
(wzrost średniej z przedziału 30 lat okresów od 1901 – 1930 do 1982 – 2011)

Rozwój opadów w okresie wegetacji 1

(kwiecień-czerwiec) Stacja Referencji Klimatu w Görlitz

(wzrost średniej z przedziału 30 lat w okresach od 1901 – 1930 do 1982 – 2011)

Odpady osiedlowe

Ograniczoność zasobów surowcowych i energetycznych jest przyczyną tego, że redukcja odpadów nieużytecznych stała się nadrzędnym celem nowoczesnej gospodarki odpadami. Ciągły spadek ilości śmieci pochodzących z gospodarstw domowych dowodzi, że w Saksonii udaje się to coraz lepiej.

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2010 r.

Ilość odpadów z prywatnych gospodarstw domowych rocznie na jednego mieszkańca

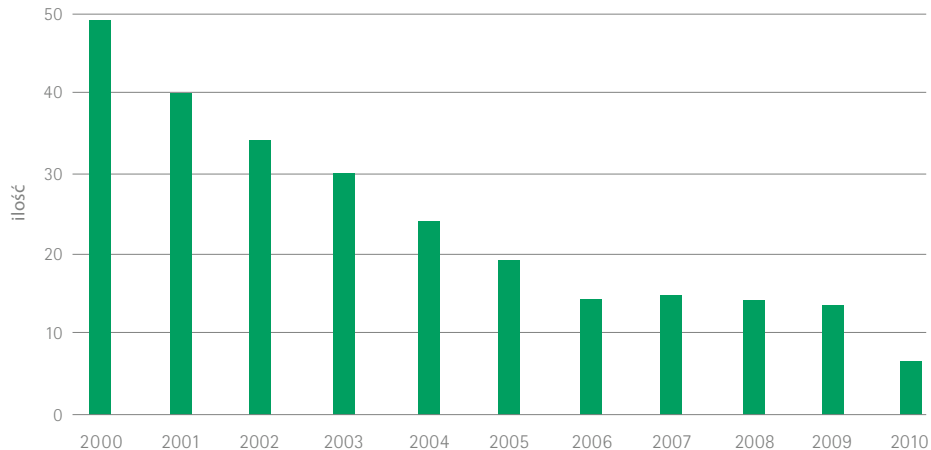

Składowanie odpadów

Ilość eksploatowanych składowisk odpadów spadła znacznie w ostatnich 10 latach. Przyczyniło się do tego przede wszystkim niezwykle zwiększenie recyklingu i wtórnego przetwórstwa odpadów. Od połowy 2005 r. nie wolno składować odpadów nieobrobionych.

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia, 2011 r.

Ilość składowisk odpadów w Saksonii

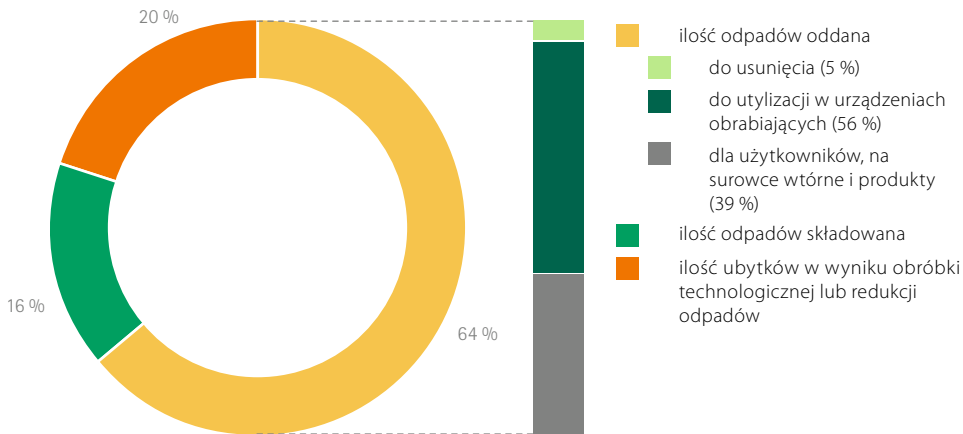

Usuwanie odpadów

W Saksonii większość odpadów jest utylizowana, np. w urządzeniach sortujących, rozdrabniaczach i maszynach złomujących lub w urządzeniach obróbki biologicznej. Celem jest odzyskanie surowców wtórnych. Resztki odpadów, powstające podczas tych procesów i dalej nieużyteczne, muszą być usunięte. Na wykresie poszczególne części diagramu tworzą w sumie 100 % oddanej ilości odpadów.

Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia, 2010 r.

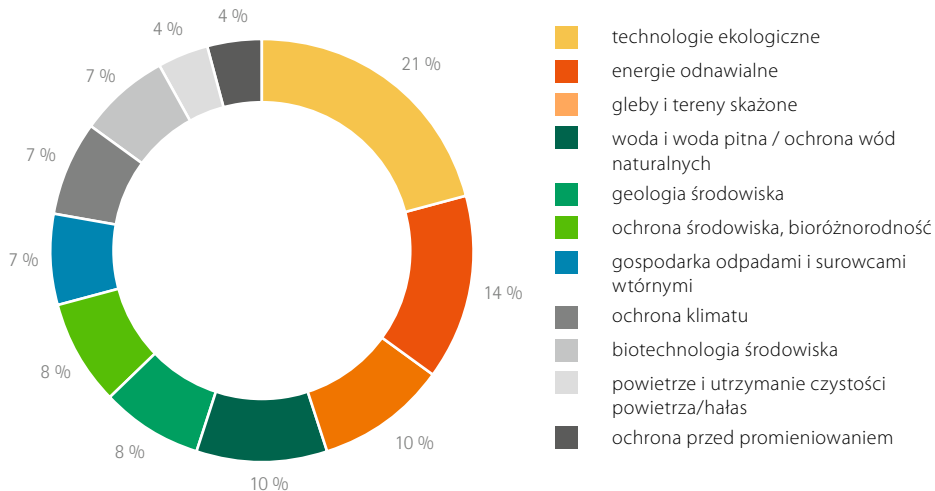
Usuwanie odpadów w 2009 r.

Badania naukowe środowiska

Wolny Kraj Związkowy Saksonia posiada wysokie kompetencje w zakresie stosowanych badań naukowych środowiska. W 26 publicznych placówkach naukowych prowadzi się prace naukowe odnośnie wszystkich zagadnień związanych ze środowiskiem i opracowuje rozwiązania innowacyjne w zakresie produktów i procesów. Często przebiega to w kooperacji z prywatnymi przedsiębiorstwami. Większość placówek posiada know-how w zakresie wielu dziedzin badań naukowych środowiska. Punkt ciężkości publicznych badań naukowych środowiska w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia stanowią technologie ekologiczne, energie odnawialne, gleby i tereny skażone oraz hydrologia i ścieki.

Udział saksońskich placówek badania środowiska

Źródło: Wspieranie Gospodarki Saksonii, 2011 r., „Saksońskie badania naukowe środowiska” z uzupełnieniami

Zakłady z certyfikatem Wspólnotowego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS)

W Saksonii udało się zwiększyć liczbę zatrudnionych w zakładach z certyfikatem EMAS. Dzięki temu można coraz bardziej integrować problematykę środowiska w procesach zakładowych. Systemy ekozarządzania przyczyniają się nie tylko do redukcji obciążeń środowiska, ale jednocześnie mogą implikować różnorodne dalsze korzyści. Należą do tego oszczędności kosztów, wyższa pewność prawną i lepsza organizacja w zakładzie.

Źródło: Izba Przemysłowo-Handlowa w Dreźnie, Izba Rzemieśnicza w Lipsku – każdorazowo reprezentatywnie dla Saksonii, Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia, uwaga na marginesie 214 mikrospisu

Ilość zatrudnionych w zakładach z certyfikatem EMAS

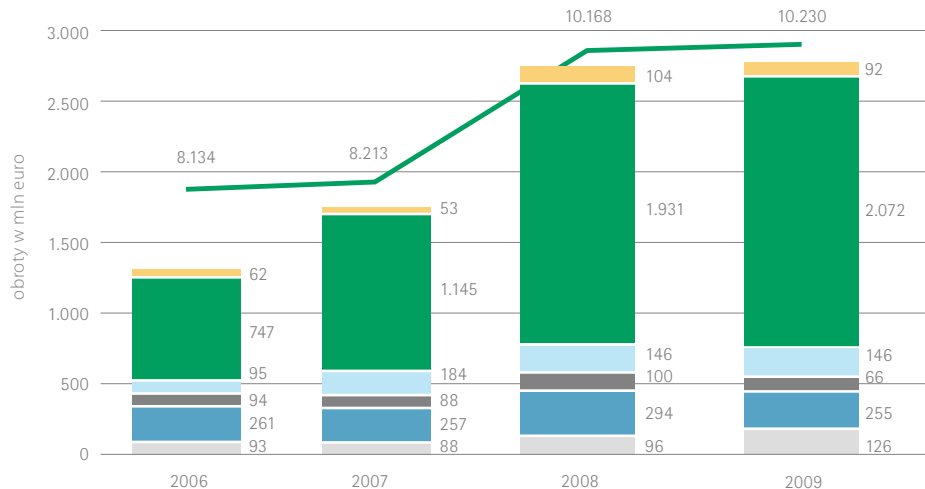

Gospodarka ekologiczna

Wolny Kraj Związkowy Saksonia posiada wydajną gospodarkę ekologiczną, która w ubiegłych latach mogła się poszczycić znacznym wzrostem w zakresie obrotów i liczby zatrudnionych. Na podstawie prognozy wychodzi się z założenia, że udział branży green-tech w saksońskim produkcie krajowym brutto w 2020 r. w porównaniu z 2007 r. prawie się podwoi. Dane dotyczące obrotów w ramach ochrony klimatu są z przyczyn metodycznych nieporównywalne z tego typu danymi z zakresu energii odnawialnych.

ilość zatrudnionych i obroty

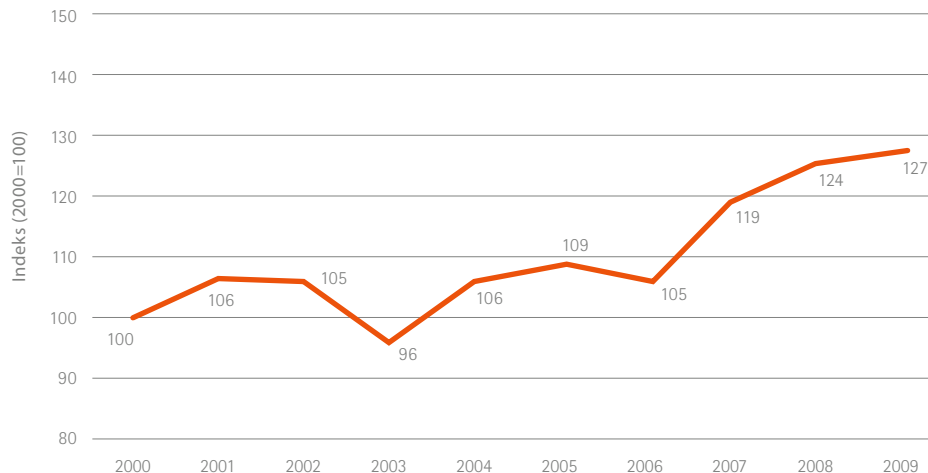
Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny Wolnego Kraju Związkowego Saksonia, sierpień 2011 r.

Wydajność surowców

W okresie zmniejszających się zasobów surowcowych ważne jest, aby zużycie surowców uniezależnić od wzrostu ogólnogospodarczego. Wzrastająca wydajność surowców jest wskaźnikiem pozytywnego rozwoju. W ostatnich latach Saksonia osiągnęła kilkakrotnie dwucyfrową stopę wzrostu, która kształtowała się ponad średnią federalną.

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii na podstawie obliczeń łącznych krajów związkowych w zakresie gospodarki ekologicznej, stan obliczeń: jesień 2011 r.

Wydajność surowców

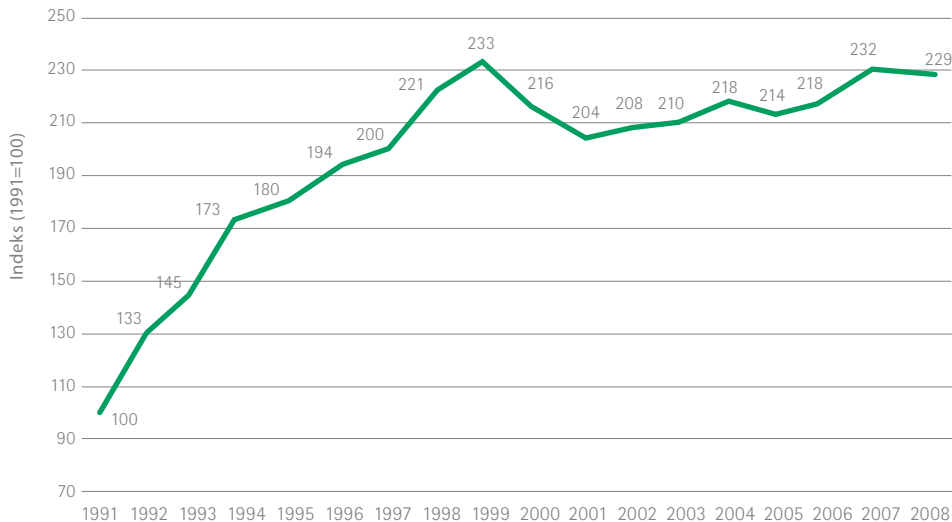

Wydajność energii

Wydajność energii jest wyraźną wskazówką na to, że procesy przemiany energii pierwotnej w energię końcową oraz wykorzystanie energii do produkcji wyrobów i świadczenia usług przebiegają wydajnie. Od lat można stwierdzić ciągły wzrost wydajności energii. Spadek w 2000 r. był spowodowany wzrostem zużycia energii pierwotnej w nowych elektrowniach. Jednak energia, oddawana w nich niezwykle sprawnie dodatkowo do użytku, nie wchodzi do produktu krajowego brutto Saksonii, lecz jest eksportowana jako prąd za granicę. Wzrost wydajności energii osiąga w porównaniu na płaszczyźnie federalnej wartości najwyższe.

Źródło: Obliczenia łączne krajów związkowych w zakresie gospodarki ekologicznej, stan obliczeń: październik 2011 r., informacja: produkt krajowy brutto przypadający na bezpośrednie zużycie energii, PKB powiązany i skorygowany pod względem cen

Wydajność energii

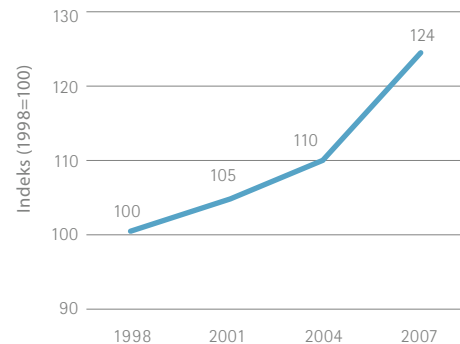
Wydajność wody

Wydajność wody informuje o tym, ile mocy gospodarczej wyprodukowano na m³ użytej wody (euro, produkt krajowy brutto przypadający na m³ użytej wody). Przy tym wydajność wody jest kształtowana w decydujący sposób zarówno przez strukturę gospodarki, jak i przez udział wodointensywnych gałęzi gospodarki lub działów produkcji. Wysoka porównawczo wydajność wody oznacza, że struktura gospodarcza i branżowa danego kraju nie jest wodointensywna. Na zmianę wydajności wody mają wpływ zarówno

„prawdziwe” ulepszenia w zakresie wydajności, jak i zmiany w strukturze gospodarczej i branżowej. Dane dowodzą, że Wolny Kraj Związkowy Saksonia jest na drodze do jeszcze bardziej zrównoważonej produkcji. Dane dotyczące wydajności wody nie są zbierane rocznie.

Źródło: Obliczenia łączne krajów związkowych w zakresie gospodarki ekologicznej, stan obliczeń: październik 2011 r., informacja: produkt krajowy brutto przypadający na bezpośrednie zużycie wody, PKB powiązany i skorygowany pod względem cen

Wydajność wody

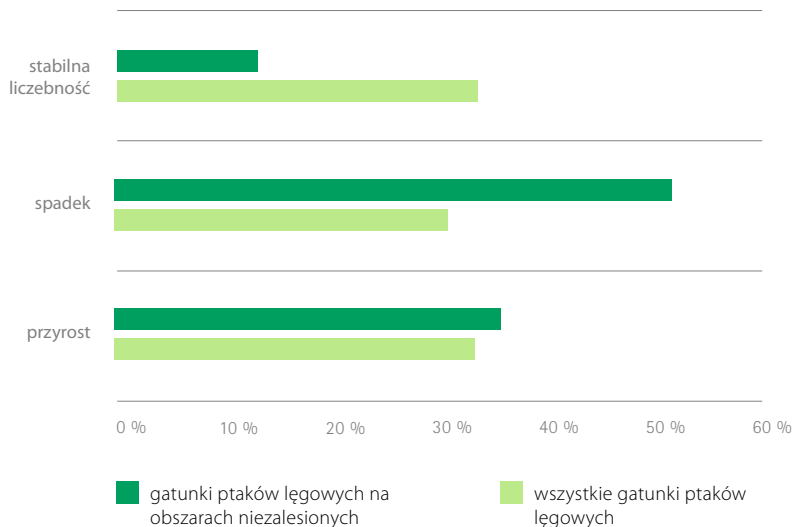

Gatunki ptaków lęgowych

Szczególnie ptaki lęgowe pozwalają dobrze scharakteryzować stan oraz rozwój przyrody i krajobrazu. Od lat 50. XX stulecia przeprowadza się systematycznie spis ptaków. Obecnie w Saksonii wysiaduje ok. 150 gatunków ptaków, w tym ok. 50 gatunków należących do obszarów niezalesionych. W połowie lat 2000. stwierdzono w porównaniu z połową lat 90. wśród ok. 1/3 wszystkich gatunków ptaków lęgowych znaczny spadek ich liczebności. Lekko pozytywny trend wśród gatunków ptaków z obszarów leśnych i podmokłych pozostaje w kontraście ze znacznym spadkiem liczebności ptaków zamieszkujących obszary niezalesione, jak kuropatwy, trznadle, pokląskwy. Tym zagrożonym gatunkom ptaków poświęca się w Saksonii szczególną uwagę.

Źródło: Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii, 2008 r.

Rozwój liczebności ptaków lęgowych w Saksonii od połowy lat 90. do połowy lat 2000.

Wydawca:

Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft
(Saksońskie Ministerstwo Stanu ds. Środowiska i Rolnictwa - SMUL)
Postfach 10 05 10, 01076 Dresden
Telefon dla obywateli:
telefon: +49 351 564-6814
telefaks: +49 351 564-2059
e-mail: info@smul.sachsen.de
www.smul.sachsen.de

Redakcja:

Saksońskie Ministerstwo Stanu ds. Środowiska i Rolnictwa,
Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii

Szata graficzna i skład:

Heimrich & Hannot GmbH

Zdjęcia:

davidphotos, www.fotolia.de

Informacja odnośnie dystrybucji

Niniejsza broszura informacyjna została wydana przez rząd Wolnego Kraju Związkowego Saksonia w ramach zapisanego w konstytucji obowiązku informowania szerokich kręgów publiczności. Partiom politycznym względnie ich kandydatom lub personelowi pomocniczemu nie wolno wykorzystywać jej w celach propagandowych w okresie sześciu miesięcy przed wyborami. Dotyczy to wyborów wszystkich szczebli.